

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

01 Ocak – 30 Eylül 2011

Faaliyet Raporu

İÇİNDEKİLER

A. Kısaca Tüpraş	3
B. Faaliyet Konusu	3-5
C. Ortaklık Yapısı, Bağlı Ortaklık ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkları	5-6
D. Sermaye Yapısı	6-7
E. Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri	7-11
F. Faaliyet Ortamında Yaşanan Gelişmeler	11
G. Sektör	12
H. Şirket ile İlgili Öngörüler	12
I. Faaliyet Konusundaki Gelişmeler	13
J. Üretim ve Satış	13
K. Finansal Sonuçların Değerlendirilmesi	14
L. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu	14
M. Araştırma & Geliştirme Faaliyetleri	15
N. Yatırım Faaliyetleri	15
O. Kar Dağıtım Politikası	15
P. Sermaye Piyasası Araçları	16
R. Üst Yönetim	16
S. Personel Hareketleri	16
T. Bilanço Tarihinden Sonra Meydana Gelen Önemli Husus ve Gelişmeler	16-17
U. Yapılan Bağışlar	17
V. Reel Göstergeler & Rasyolar	17
Y. Diğer Hususlar	17

A. Kısaca Tüpraş

Tüpraş, yıllık 28,1 milyon tonluk rafinaj kapasitesinin yanısıra %79,98'ine sahip olduğu DİTAŞ, %40 iştiraki olan Opet Petrolcülük A.Ş. ile birlikte yarattığı katma değer ve 2010 yılında 26,2 milyar TL'sini aşan cirosu ile Türkiye'nin lider sanayi kuruluşudur.

Tüpraş, 1961 yılında kurulan İPRAŞ'ın (İstanbul Petrol Rafinerisi A.Ş.) ve kamuya bağlı olarak faaliyet gösteren İzmir ve Batman Rafinerileri ile yapımı devam eden Kırıkkale Rafinerisinin 16 Kasım 1983 tarihinde Tüpraş çatısı altında birleşmesiyle kurulmuştur. Hem pazar payı ve kurumsal güvenilirliği hem de üretim kompleksleri ve ortaklıklarıyla entegre bir petrol şirketi olma yolunda ilerlemektedir.

B. Faaliyet Konusu

Tüpraş'ın, bağlı ortaklığı ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarının temel faaliyetleri Türkiye'de olup, faaliyetleri Rafinaj, Akaryakıt Dağıtım ve Deniz Taşımacılığı sektörleri altında toplanmıştır.

İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman'da kurulu bulunan dört petrol rafinerisi, Bağlı Ortaklığı DİTAŞ ve İştiraki OPET'le rafinaj, dağıtım, petrokimya, petrol ve ürün taşımacılığı alanlarında faaliyette bulunmaktadır.

Ana sözleşmede yer alan faaliyet alanlarının başlıcaları;

- Ham petrol tedarik ve rafine etmek, gerektiğinde petrol ürünlerini ithal ve ihraç etmek ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler ve yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması ve dağıtımını yapmak, yaptırmak, bu ürünlerin perakende satışını teminen akaryakıt istasyonları ve bakım tesislerini kurmak, işletmek ve işletmek, devralmak, devretmek veya kiralamak, bayilik vermek, kendisine ait veya kiralayacağı taşıma araçları ile nakliye hizmeti yapmak, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Rafinaj

Tüpraş, tüketim merkezlerine yakınlık ve ham petrol ikmal avantajına sahip dört rafinerisi ile Avrupa'nın 7. Büyük rafineri şirketidir.

Tüpraş'ın dört rafinerisinin 28,1 milyon ton yıllık rafinaj kapasitesi, Türkiye'nin toplam rafinaj kapasitesini oluşturmaktadır.

Rafinerilerin teknik derecelendirilmesinde kullanılan Nelson Kompleksite Endeksi'ne göre Tüpraş'ın rafineri kompleksitesi ürün spesifikasyonlarının Avrupa Birliği ile entegrasyon amacına yönelik olarak sürdürülen yatırımların tamamlanmasıyla 7,25'e yükselerek Akdeniz'in yüksek kompleksiteli rafinerilerinin düzeyine ulaşmıştır.

Nisan ayında ABD benzin tüketiminin Mart ayına göre artmasına karşın, Nisan ayı kapasite kullanım oranının gerilemesiyle benzin stoklarının düşmesinin yanı sıra, Rusya'nın ihraç benzin vergisini arttırması nedenleriyle benzin fiyat rasyosu yükselmiş ve benzin verimliliği yüksek rafinerilerin karlılıklarında etkili olmuştur. ABD orta distilat tüketiminin ise düşmesi ve dünya ekonomisinin büyüme hızında beliren yavaşlama belirtileri doğrultusunda, ekonomik büyümeye en duyarlı ürünler olan motorin rasyosu azalmış ve sektör marjları 1 \$/varil seviyelerinin altına gerilemiştir.

Akdeniz bölgesindeki ürün fiyatlarının Brent petrol fiyatına oranları LPG ve Benzin haricindeki tüm ürünlerde Mart ayına göre Nisan ayında azalış kaydetmiştir. Hampetrol fiyatının Mart ayına göre ortalama % 7,8 oranında arttığı Nisan ayında, Akdeniz rafineri marjı ise %272 oranında artarak 2,19 \$/varil düzeyinde gerçekleşmiştir. Ural hampetrolünün Brent'e göre Mayıs ayında 0,42 dolar nisbi pahalılaşmasına rağmen, yukarıda belirtilen nedenlerle benzin başta olmak üzere ürün rasyolarındaki artış, Akdeniz rafineri marjını Mayıs ayında da yükseltmiştir.

Akdeniz Ural kompleks rafineri marjı Haziran ayında -0,30 \$/varil, Ocak-Haziran döneminde ise 1,04 \$/varil olarak gerçekleşmiştir. Ural-Brent fiyat makasının Mayıs ayına göre 0,33 dolar/varil kapanarak, Ural hampetrolünün Brent'e göre Haziran ayında 0,33 dolar nisbi pahalılaşması ve hafif distilat ürün rasyolarında azalış, Akdeniz rafineri marjını Haziran ayında azaltan temel faktörler olmuştur.

2011 yılı 3. Çeyrek dönemi, yeni bir resesyon ihtimalinin sıklıkla gündeme geldiği, petrol ürünleri talep tahminlerinin sürekli olarak aşağı yönlü revize edildiği, rafinaj sektöründe geleneksel olarak yüksek sezon olmasına karşın zayıf marjların olduğu bir dönem olmuştur. Talep büyümesinde bölgesel ayrışma net bir şekilde görülmektedir. Başta Avrupa olmak üzere OECD bölgesi tüketimi gerilerken, Çin ve Hindistan'ın öncülük ettiği Asya talebi artış hızındaki düşüşe rağmen büyüme trendini sürdürmüştür. OECD bölgesi rafinerileri düşük ürün rasyolarıyla mücadele etmek zorunda kaldığı 3. Çeyrek dönemde ABD WTI hampetrolü işleyen rafineriler 25 dolar/varil seviyelerinin üzerine kadar çıkan hampetrol fiyat avantajıyla daha yüksek kapasite kullanma ve kar imkanı elde etmişlerdir. Azalan benzin tüketiminin de etkisiyle ABD piyasası daha az benzin ithalatına ihtiyaç duyarken diğer yandan ürettiği daha fazla motorini Avrupa ve Akdeniz piyasası başta olmak üzere ihraç etme imkanına kavuşmuştur. Bu durum hem orta distilat fiyatlarını hem de benzin fiyatlarını baskılayan önemli faktörlerden birisidir. Ayrıca Avrupa'da çözümlenemeyen borç sorunuyla derinleşen ekonomik sorunlar ve yüksek pompa fiyatları nedeniyle hem motorin hem de benzin talebinde azalış sürmüştür. 1,20 \$/varil düzeyinde gerçekleşen Akdeniz kompleks brüt marjı son 10 yılı en düşük 3. Çeyrek dönem marjı olmuştur.

Akdeniz rafineri marjlarının zayıf seyrettiği yılın ilk çeyreğinde Tüpraş, 2008 krizi sonrası uyguladığı politikalara paralelinde, rafinerilerinde kapasite kullanım oranlarını düşürerek üretimde optimizasyon uygulamasına devam etmiştir. Yılın ikinci ve üçüncü çeyreğinde ise marjda yaşanan dalgalanmaya ve ekonomik sorunların yeniden belirginleşmesine rağmen, sezonsallığın getirdiği talebi karşılamak amacıyla kapasite kullanımı bir miktar artırılmış, dokuz aylık dönemde ise hampetrol kapasite kullanım oranı %75,5, yarı mamül dahil %80,7 olarak gerçekleştirilmiştir.

Dağıtım

Türkiye'nin 3. büyük akaryakıt dağıtım şirketi olan OPET, Türkiye'de 873'si OPET, 392'i Sunpet olmak üzere toplamda 1.265 istasyonu ve beş farklı terminalinde toplam 1.076 bin m³'lük depolama kapasitesi ile akaryakıt dağıtım sektöründe önemli konumdadır.

Sektördeki pazar payını ve istasyon ağını her geçen gün artıran OPET, Koç Topluluğu ortaklığıyla doğan güç birlikteliği ve sinerji sonucu, Türkiye'de akaryakıt dağıtım sektöründe tüketicinin ilk tercihi olma temel hedef ve prensibiyle hareket etmektedir. OPET, Türkiye tüketiminde 2011 yılı ilk sekiz aylık dönemde toplam beyaz ürünlerde %19,48'lik pazar payı ile sektörde üçüncü, siyah ürünler pazarında ise %11,83'lük pazar payı ile sektörde ikinci firma durumundadır.

OPET'in yeni dönemdeki hedef ve stratejileri temel rekabet üstünlüklerine odaklanmak üzerine kurulmuştur. Farklı ve başarılı projeleri gerçekleştirmenin yanı sıra hizmet kalitesini sürekli artırmak

ve müşteri altyapısı güçlendirmek amaçlanmaktadır. Bunların sonucunda da bir yandan müşteri memnuniyeti sürdürülürken diğer yandan da pazar payını artırmak ve büyümek hedeflenmiştir.

2009 yılında OPET, Türk Hava Yolları ile THY-OPET Havacılık Yakıtları şirketini kurmuştur. Şirket Türkiye’de hızla gelişmekte olan havayolu ulaşım sektörüne, yakıt pazarlama işi ile etkin bir şekilde girmiştir.

Taşımacılık

DİTAŞ, Tüpraş’ın ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışında denizyolu ile taşınmasının yanısıra, sektörde faaliyet gösteren firmalara aracılık ve liman hizmetleri vermektedir.

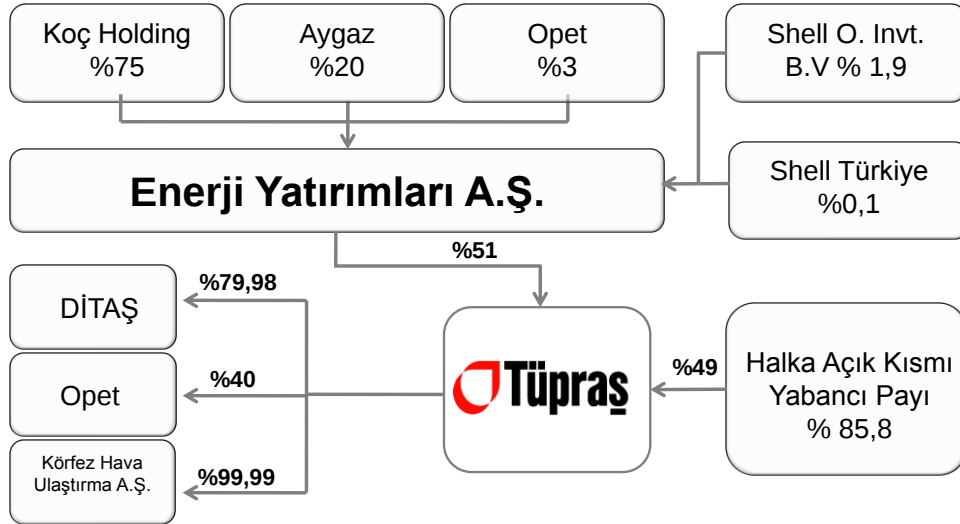
DİTAŞ, deniz taşımacılığının %95’lik bölümünü oluşturan ham petrol taşımacılığını Tüpraş’ın ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirmektedir. DİTAŞ sahip olduğu 164,85 DWT’luk Cumhuriyet ham petrol tankerinin yanısıra, yeni inşaa edilen 10,9 DWT’luk M/T Sevgi ve M/T Gönül ürün tankerleri ile filosunu genişletmiştir. Ayrıca İzmit ve İzmir Rafinerilerinin deniz terminallerinde sahibi olduğu 11 adet römorkör ve 7 adet palamar botu ile DİTAŞ, kılavuzluk, römorkörcülük ve palamar hizmetleri de vermektedir.

DİTAŞ 2011 yılının ilk dokuz ayında 15.178 bin ton ham petrol 1.931 bin ton petrol ürünleri olmak üzere toplam 17.108 bin ton taşıma gerçekleştirmiştir.

C. Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu’na “SPK” kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda “İMKB” işlem görmektedir. 31 Mart 2011 tarihi itibarıyla, Şirket’in İMKB’ye kayıtlı hisse oranı %49’dur. Aynı tarih itibarıyla Şirket’in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Tüpraş’ın %51 hissesine sahip olan Enerji Yatırımları A.Ş.’nin ortaklık ve iştirak yapısı aşağıdaki gibidir.

Tüpraş'ın bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer") (*)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Hava Ulaştırma A.Ş. ("Körfez") (**)	Türkiye	Hava taşımacılığı ve ulaştırma

(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından Sarıyer, 2011 yılının Mart ayında kurulmuş ve 30 Eylül 2011 tarihinde sona eren dokuz aylık özet ara dönem konsolide finansal tablolarda konsolidasyon kapsamına alınmıştır.

(**) Grup'un bağlı ortaklıklarından Körfez, 2009 yılının Haziran ayında kurulmuş olup, Grup'un 30 Eylül 2011 tarihinde sona eren dokuz aylık özet ara dönem konsolide finansal tabloları açısından önemlilik teşkil etmemesi nedeniyle konsolidasyon kapsamına alınmayarak satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilmiştir. Körfez'in 30 Eylül 2011 tarihi itibarıyla aktif toplamı 4.290 bin TL ve net dönem karı 466 bin TL'dir.

Müşterek yönetime tabi ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. (**)	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
Tasfiye halinde Opet Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Turizm Sanayi İç ve Dış Ticaret A.Ş. ("Opet Gıda") (*)	Türkiye	Gıda ürünleri dağıtımı
Opet International Limited ("Opet International")	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade Singapore	Singapur	Petrol ürünleri ticareti

(*) 1 Ağustos 2003 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

(**) Opet'in müşterek yönetime tabi ortaklıklarından THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ("THY Opet Havacılık") 30 Eylül 2011 ve 31 Aralık 2010 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemine göre konsolide edilmiştir. THY Opet Havacılık jet yakıt ikmal hizmeti vermek üzere Opet ve THY A.Ş.'nin müşterek yönetime tabi ortaklığı olarak 2009 yılının Eylül ayında kurulmuştur. (Not 12)

D. Sermaye Yapısı

a. Kayıtlı Sermaye : Şirketin kayıtlı sermayesi 500.000.000,00 (beşyüzmilyon TL) Türk Lirasıdır. İşbu sermaye, herbirinin nominal değeri 1 (bir Kr) Kuruş olmak üzere 50.000.000.000 (ellimilyar) adet paya bölünmüştür.

b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar : Şirketin çıkarılmış sermayesi tamamen ödenmiş 250.419.200,00 TL (İkiyüzellimilyondörtüyüzondokuzbinikiyüz TL)'dir. Çıkarılmış sermaye her biri 1 Kr (Bir Kr) itibari değerinde 25.041.920.000 adet paya bölünmüştür.

Paylar (A) ve (C) olmak üzere iki gruba ayrılmış olup nama olarak düzenlenmiştir.

Çıkarılmış sermaye iki gruba ayrılmış olup, paylar aşağıda gösterildiği şekilde hissedarlar arasında sermayeleri oranında taksim edilerek C Grubu hisse pay defterine kaydedilmiştir.

Sermaye Yapısı

Hisse Adı	Grup	Hisse Adedi	Türü	Sermaye Tutarı (TL)
Enerji Yatırımları A.Ş.	A	12.771.379.222	Nama	127.713.792,22
Diğer Ortaklar (Halka Açık)	A	12.270.540.777	Nama	122.705.407,77
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	C	1	Nama	0,01
Toplam		25.041.920.000		250.419.200,00

E. Yönetim Kurulu Üyeleri

Türk Ticaret Kanunu ve Yönetmelik gereğince Şirket Ana Sözleşmesinde yer alan Yönetim Kurulu seçimine ilişkin esaslar dikkate alınarak Yönetim Kurulu üyeleri seçilmektedir.

Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından seçilen en az 5 üyeden oluşur. Özelleştirme İdaresinin Ana Sözleşmedeki imtiyazı nedeniyle, Yönetim Kurulu seçiminde 1 üyenin C grubu hissedarının gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Diğer A grubu hissedarları temsil eden üyeler ise Genel Kurul'da kendi aralarında yaptıkları seçimde en çok oy alan adaylar arasından seçilir.

Yönetim Kurulu Üyesi seçiminde aradığı asgari nitelikler, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri IV. Bölüm 3.1 maddesi kapsamında Tüpraş Ana Sözleşmesi'nin 11. maddesinde belirtilmiştir.

Tüpraş Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Üyeleri bir yıl görev yapmak üzere 1 Nisan 2011 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısında seçilmişlerdir.

İlgili Dönemdeki Yönetim Kurulundaki Değişiklikler

1 Nisan 2011 tarihinde yapılan Tüpraş Olağan Genel Kurulunda seçilen Yönetim Kurulu üyeleri ve takip eden Yönetim Kurulu toplantısında belirlenen görev dağılımını içeren Kurul'da bir öncesi görev dağılımına göre değişiklik olmayıp Yönetim Kurulu'nun listesi aşağıda verilmiştir.

30 Eylül 2011 tarihi itibarıyla Tüpraş Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu

M.Ömer Koç	Yönetim Kurulu Başkanı
Mustafa V.Koç	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Rahmi M.Koç	Yönetim Kurulu Üyesi
Semahat S.Arsel	Yönetim Kurulu Üyesi
Y.Ali Koç	Yönetim Kurulu Üyesi
O.Turgay Durak	Yönetim Kurulu Üyesi
Dr.Bülent Bulgurlu	Yönetim Kurulu Üyesi
Temel K. Atay	Yönetim Kurulu Üyesi
Erol Memioğlu	Yönetim Kurulu Üyesi
Yavuz Erkut	Yönetim Kurulu Üyesi
Ahmet Aksu	Yönetim Kurulu Üyesi (C Grubu- ÖİB Temsilcisi)

Denetim Kurulu

1 Nisan 2011 tarihli Tüpraş Olağan Genel Kurulunda Özelleştirme İdaresine ait hisseyi temsilen Şirket Denetçisi olarak seçilen Sayın Mehmet Sarıtaş'ın istifası ile boşalan göreve, yapılacak ilk Genel Kurul'a kadar görev yapmak üzere Sayın Ahmet Turhan'ın Şirket Denetçisi olarak atanmıştır.

Ali Tarık Uzun	Denetçi
Serkan Özyurt	Denetçi
Ahmet Turhan	Denetçi

Yönetim Kurulu Özgeçmişleri

Ömer M. Koç

Yönetim Kurulu Başkanı

Columbia College'dan 1985 yılında BA derecesiyle mezun olmuştur. Bir sene Kofisa Trading'de çalışmıştır. Columbia Business School'dan MBA derecesi almıştır (1989). Ramerica Intl.Inc.de çalıştıktan sonra, 1990 yılında Koç Holding'e katılarak, Gazal A.Ş.'de, Finansman Koordinatörlüğü, Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı ve Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2004 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olmuştur. Mayıs 2008'den bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini sürdürmektedir. Aynı zamanda Türk Eğitim Vakfı Başkanlığı, Geyre Vakfı Başkanlığı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Başkanlığı ve Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini de yürütmektedir.

Mustafa Vehbi Koç

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Yüksek öğrenimini 1984 yılında George Washington Üniversitesi (ABD) İş İdaresi bölümünde tamamlamıştır. Koç Topluluğu'na 1984 yılında Tofaş'taki göreviyle katılmış, 1992 yılında ise Koç Holding'e geçerek çeşili grupların Başkan Yardımcılığı ve Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. 2001 yılında Yönetim Kurulu Üyesi, 2002 yılında ise Yönetim Kurulu Başkan Vekili olduktan sonra 4 Nisan 2003 tarihinden itibaren Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı sürdürmektedir. Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu ile Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi, İstanbul Sanayi Odası Üyesi, Finlandiya İstanbul Fahri Konsolosu, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Üyesi, Kuveyt Uluslararası Bankası Danışma Kurulu Üyesi ve Rolls-Royce Danışma Kurulu Üyesi'dir. Haziran 2004 tarihinde JP Morgan International Council'a katılmıştır. Ayrıca, TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı'dır.

Rahmi M. Koç

Yönetim Kurulu Üyesi

Yüksek öğrenimini Johns Hopkins Üniversitesi (ABD) Endüstriyel Sevk ve İdare Bölümü'nde yapmıştır. Koç Topluluğu'nda 1958 yılında Otokoç şirketinde işe başlamıştır. Koç Holding bünyesinde çeşitli üst düzey görevlerde bulunmuştur. 1980 yılında İdare Komitesi Başkanı olduktan sonra 1984 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olarak atanmıştır. 2003 yılından itibaren de Koç Holding Şeref Başkanı ünvanıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Aynı zamanda Vehbi Koç Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekilliği, Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanlığı, Rahmi M.Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanlığı, VKV Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanlığı, TURMEPA/ DenizTemiz Derneği kurucusu ve Onursal Başkanlığı, TÜSİAD Yüksek İstişare Şeref Başkanlığı ve TİSK Danışma Kurulu Üyeliği gibi görevleri de yürütmektedir.

Semahat Sevim Arsel**Yönetim Kurulu Üyesi**

Amerikan Kız Kolejinden mezun olduktan sonra Goethe Institute'da Almanca eğitim programlarına katılan Semahat Arsel, İngilizce ve Almanca bilmektedir. 1964 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyeliği ile iş hayatına başlayan Semahat Arsel halen bu görevinin yanı sıra Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı, Turizm Grubu Yönetim Kurulu Başkanlığı, Florance Ningtingale Vakfı İkinci Başkanlığı ve Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığı görevlerini sürdürmektedir. Semahat Arsel aynı zamanda Koç Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'nun kurucusudur.

Y. Ali Koç**Yönetim Kurulu Üyesi**

Yüksek öğrenimini Rice Üniversitesi (ABD) İşletme Fakültesi'nin ardından Harvard Üniversitesi (ABD) Master programıyla sürdürmüştür. 1990-1991 tarihleri arasında American Express Bank'ta Yönetici Yetiştirme Programı'na dahil olmuş, 1992-1994 yılları arasında Morgan Stanley Yatırım Bankası'nda Analist olarak çalışmıştır. 1997 yılı itibarı ile Koç Holding'de Yeni İş Geliştirme Koordinatörlüğü ve Bilgi Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2006 yılından bu yana Koç Holding Kurumsal İletişim ve Bilgi Grubu Başkanlığı görevini yürütmektedir. 30 Ocak 2008'den bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

O. Turgay Durak**Yönetim Kurulu Üyesi**

Northwestern Üniversitesi Makina Mühendisliği bölümünden mezun olan ve yüksek lisansını da aynı okulda tamamlayan O. Turgay Durak iş yaşamına 1976 yılında Otosan'da Uygulama Mühendisi olarak başladı. 1982'de Proje Koordinasyon Müdürlüğü ve 1984'de Proje Koordinasyon Daire Müdürlüğü görevlerine getirildi. 1986 yılında Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı, 1987 yılında Satın alma Genel Müdür Yardımcısı görevlerine atandı. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.'de 2000 yılında Genel Müdür Baş Yardımcısı olan O. Turgay Durak, 2002-2007 yılları arasında Genel Müdürlük görevinden sonra 2007 yılı Mayıs ayında Koç Holding Otomotiv Grup Başkanlığı görevine atanmıştır.

2009-2010 yılları arasında Koç Holding A.Ş. CEO vekili olarak görev yapan O. Turgay Durak, 21 Nisan 2010 tarihinde yapılan Koç Holding Genel Kurulu'nda CEO görevine atanmıştır.

Dr. Bülent Bulgurlu**Yönetim Kurulu Üyesi**

Yüksek öğrenimini Ankara Mühendislik Mimarlık Fakültesi'nin ardından Norveç Teknik Üniversitesi'nde aldığı Doktora programıyla sürdürmüştür. 1972 yılında Elliot Strømme A/S, Oslo'da İnşaat Mühendisi olarak iş hayatına başlayan Bulgurlu, 1977 yılında Garanti İnşaat'ta Saha Mühendisi olarak göreve başlamıştır. Sırasıyla Mühendislik, Planlama ve İnşaat Müdürlüğü, Şantiye Koordinasyon ve İnşaat Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcılığı ve Genel Müdürlük görevlerinin ardından Koç Holding'de 1996 yılından itibaren Turizm ve Hizmetler Grubu Başkanı, Turizm ve İnşaat Grubu Başkanı, Dayanıklı Tüketim ve İnşaat Grubu Başkanı olarak görev almıştır. Mayıs 2007 – Nisan 2010 tarihleri arasında Koç Holding CEO'su olarak görev yapan Dr. Bülent Bulgurlu, halen Koç Holding Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürütmektedir. Ayrıca TÜSİAD, TURMEPA/ DenizTemiz Derneği, Türk Turizm Yatırımcıları Derneği üyesidir.

Temel Kamil Atay**Yönetim Kurulu Üyesi**

İTÜ Makine Mühendisliği'nin ardından Wayne State Üniversitesi (ABD) İşletme Bölümü'nde ihtisas yapmıştır. Koç Topluluğu'na 1966 yılında katılmış; Otoyol Sanayi A.Ş. ve Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. Genel Müdürlüğü görevlerinin yanı sıra Koç Holding bünyesinde çeşitli üst düzey görevler aldıktan sonra 2000-2001 yıllarında Koç Holding CEO'luğunu yapmıştır. 1996 yılından beri üyesi olduğu Yönetim Kurulu'nda 1998 yılından bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev almaktadır.

Erol Memioğlu**Yönetim Kurulu Üyesi**

Yüksek öğrenimini Ortadoğu Teknik Üniversitesi Petrol Mühendisliği bölümünde tamamlamıştır. 1979 yılında TPAO'da Uzman Mühendis olarak göreve başlayan Memioğlu, TPAO'da Üretim Müdürlüğü ve Yurt Dışı Projeler Grup Başkanı görevlerinin ardından 1999 yılında Koç Holding'de Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı görevine atanmıştır. 2003-2004 yılları arasında iş hayatına Koç Holding Enerji Grubu İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam eden Memioğlu, Mayıs 2004'ten bu yana Koç Holding Enerji Grubu Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Yavuz Erkut**Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür**

1955 doğumlu olan Yavuz Erkut, lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nde 1976 yılında, yüksek lisans eğitimini ise Wales Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde, 1978 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1979 yılında İpraş Rafinerisi'nde Proses Mühendisi olarak başlamıştır. 1979-1990 yılları arasında Ünite Şefi, Başmühendis, İşletme Müdür Yardımcısı görevlerinde bulunmuştur. 1990 yılında Tüpraş Genel Müdürlüğü'ne Dış Ticaret Müdürü olarak atanmıştır. 1994-1997 yılları arasında Petrol İkmal ve Ticaret Daire Başkanlığı göreviyle Ham petrol İkmal, Akaryakıt Satış, Fiyatlandırma, Dış Ticaret ve LPG İkmal ve Satış Müdürlüklerini yönetmiştir. 1998-2000 döneminde ise aynı bölümlerden sorumlu Daire Başkanlığı ve Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. 2000 yılında Opet Petrolcülük A.Ş.'ye transfer olmuştur. 2000-2006 yılları arasında çeşitli dönemlerde Opet Petrolcülük A.Ş.'de Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürlük görevinden sonra 27 Ocak 2006 tarihinden itibaren Tüpraş Genel Müdürlüğü görevini sürdüren Erkut'un, 2008 Nisan ayından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir.

Ahmet Aksu**Yönetim Kurulu Üyesi****ÖİB C Grubu Temsilcisi**

1967 doğumlu olan Ahmet Aksu, lisans eğitimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde tamamlamıştır. 1992 yılından bugüne Başbakanlık Özelleştirme İdaresi'nde çalışan Aksu 1993 yılında Deniz Nakliyat T. A.Ş.'de Denetim Kurulu Üyesi olarak çalışmıştır. 1993-2006 yılları arasında ERDEMİR Ereğli Demir ve Çelik Fab. T.A.Ş., TÜMAŞ, Eti Alüminyum ve ESGAZ gibi kurumlarda Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkanı olarak görev almıştır. 2006-2007 yılları arasında TÜMAŞ Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevinin ardından 2007 yılından bu yana Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.'de Yönetim Kurulu Başkanı olarak çalışmaya devam etmektedir. Halen Özelleştirme İdaresi Başkan Vekilli olarak görev yapmaktadır.

Denetim Kurulu Üyeleri

TTK ve Yönetmelik gereğince Ana Sözleşmemizde yer alan hükümler dikkate alınarak 1 yıl süre ile denetçiler seçilir ve görev süresi dolan Denetçi tekrar seçilebilir. Tüpraş'ta 2'si A grubu hissedarlar

tarafından gösterilen adaylar arasında yapılan seçimde en çok oy alan adaylardan, 1'i de C grubu hissedarın göstereceği adaydan olmak üzere Genel Kurulca seçilen 3 Denetçi mevcuttur.

Denetim Kurulunun özgeçmişleri aşağıdaki gibidir.

Ali Tarık Uzun**Denetim Kurulu Üyesi**

Yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Bölümü'nde tamamlamış ve Koç Üniversitesi'nde İş İdaresi yüksek lisansı yapmıştır. 1985 yılında Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı olarak iş hayatına atılmasının ardından, 1992 yılında Koç Holding'de Denetim ve Mali Grup Başkanlığı'nda Mali İşler Koordinatör Yardımcısı olarak göreve başlamıştır. 1996-2003 yılları arasında Koordinatör olan Uzun, 2004 yılından bu yana Koç Holding Denetim Grubu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Serkan Özyurt**Denetim Kurulu Üyesi**

Lisans eğitimi Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölümü'nde tamamlamıştır. İş Yaşamına 1990 yılında Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı olarak başlayan Özyurt, 1999-2002 yılları arasında Baş Hesap Uzmanı, 2002-2003 yılları arasında Hesap Uzmanları Başkanlığı-İstanbul Grup Başkan Yardımcısı, 2003-2004 yılları arasında Hesap Uzmanları Başkanlığı-Başkan yardımcısı görevlerini yürütmüştür. 2005 yılında Koç Holding A.Ş.'ye katılan Özyurt, halen Koç Holding Denetim Grubu'nda Koordinatör olarak görev yapmaktadır.

Ahmet Turhan**Denetim Kurulu Üyesi**

Batman Valisi Ahmet Turhan 1987 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Kısa süre avukatlık ve 2 yılda hâkim adaylığı yaptıktan sonra 1990 yılında Mülki Amirliğe başladı. Sırasıyla Bursa-Keles, Diyarbakır-Hani, Samsun-Tekkeköy, Mardin-Midyat, Kayseri-Yahyalı, Konya-Çumra, Kayseri-Develi Kaymakamlıklarında bulundu.

11.06.2009 tarihinde Batman Valiliğine atanan Turhan, 16 Haziran 2011 tarihinden itibaren Tüpraş Denetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

F. Faaliyet Ortamında Yaşanan Gelişmeler

2011 ilk çeyrek dönemde, ABD ve Asya ekonomilerindeki büyüme için olumlu göstergelerin sürmesinin yanı sıra, petrol fiyatını yükselten temel olgu Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da jeopolitik tansiyonun artması olmuştur. Ocak ayı sonunda başlayan Mısır olayları ve 18 Şubat'ta başlayan Libya isyanının yanında özellikle Yemen, Bahreyn ve Suriye'de etkili olan kaos ve çatışma ortamının neden olduğu petrol üretim kesintisine yönelik endişeler, Mart ve Nisan ayları boyunca yine petrol fiyatını arttıran temel faktör olmuştur. Öte yandan Mayıs ayında paritenin değer kaybı yanında ABD ve Çin ekonomisinin hızında yavaşlama belirtileri fiyatı düşüren etkidir. Haziran ayı içinde Suudi Arabistan'ın karara itirazına rağmen OPEC'in petrol üretimini arttırmama kararı petrolü 121 dolar seviyesine yükseltmiştir. Petrol fiyatının daha da yükseleceği bulgularına ulaşan IEA Haziran ayının son haftasında 60 milyon varil stoğu serbest bırakma kararı ile petrol fiyatı 104 dolar seviyesini görmüş, ay sonunda ise sağlam talep yapısının desteğinin yanı sıra Yunanistan'ın tasarruf paketini onaylaması ve Japonya ve ABD tarafından gelen olumlu veriler doğrultusunda petrol fiyatı Haziran sonunda 111,5 dolar seviyesine ulaşmıştır.

ABD'de yavaşlama, borç tavan tartışmaları ve reyting notunun düşürülmesi ile birlikte AB borç problemindeki gelişmeler petrol fiyatını üçüncü çeyrek dönemde dalgalanmasına neden olmuştur. FED'den 2013 ortasına kadar faizin düşük seviyede tutulacağı açıklaması ve Jackson Hole'deki geleneksel toplantıda gerekirse parasal teşvik için araçlara sahip olunduğunun vurgulanması fiyatları

Ağustos ayı başında 115 dolar seviyesinde tutmuştur. Eylül ayında Avrupa borç krizinin tırmanması, artan resesyon kaygılarıyla Avrupa imalat sektöründe yavaşlama belirtileri ve Euro/\$ paritesinin değer kaybetmesiyle baskı altında kalan petrol fiyatı, FED'in ekonomiye ilişkin aşağıya yönelik risklerin bulunduğunu belirtmesiyle Eylül ayı sonunda 105,3 dolar seviyelerinden kapanmıştır.

Tüm bu gelişmelere rağmen hampetrol talebi güçlü seyretmiştir. 2011 yılı 2. çeyrek dönemde 88,0 milyon varil/gün olan hampetrol talebi 3.çeyrekte %2,0 artarak ortalama 89,8 milyon varil/gün olarak gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre ise %0,9 oranında artış gerçekleşmiştir. Bu dönemde, bölgesel bazdaki talep incelendiğinde, Kuzey Amerika, Avrupa ve Afrika'da tüketimde düşme gözlemlenirken, Çin'de geçen yılın aynı dönemine göre %6,7, Eski Sovyetler Birliği Ülkelerinde ise %6,5, Diğer Asya Ülkelerinde %3,0, Latin Amerika'da 1,5, Orta Doğu'da %1,2, artış gerçekleşmiştir. 2011 yılı her çeyreksel dönemde özellikle Eski Sovyetler Birliği, Orta Doğu ve Latin Amerika'da artış gözlenmektedir.

2010 yılı 3. çeyrekte 87,7 milyon varil/gün olan ham petrol arzı, 2011 yılı aynı dönemde %1,1 oranında artarak 88,7 milyon varil/gün olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde OPEC'in arzı %2,6, OPEC harici ülkelerin ham petrol arzı ise %0,2 seviyesinde artış gösterirken, Latin Amerika'da %2,4 Eski Sovyetler Birliği bölgesinin arz artışı ise %0,7 oranında gerçekleşmiştir.

Dated Brent ham petrol fiyatı Ocak ayında başladığı 93,70 \$/varil seviyesinden yılbaşına göre %12,3 oranında artarak Eylül ayını 105,25 \$/varil seviyesinden kapatmış ve ilk dokuz aylık ortalaması ise 111,93 \$/varil düzeyinde gerçekleşmiştir.

G. Sektör

Benzin, Motorin ve LPG Otogaz'dan oluşan otomotiv yakıtları tüketimi 2011 yılı ilk dokuz aylık dönemde, 2010 yılı aynı dönemine göre %1,7 artışla 13,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Aynı dönemde toplam motorin tüketimi, 2010 yılına göre %2,8 artışla 10,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı dokuz aylık dönemde otogazın benzin tüketiminden artan miktarda pay alması ve dizel otomobil kullanımındaki artışın önemli etkisiyle daha yüksek vergi oranına sahip benzin tüketimi %9,0 oranında azalarak 1.461 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Bunun yanı sıra Otogaz LPG tüketimi 2011 yılı ilk altı aylık döneme göre artış oranında bir gerileme ile 96 bin ton, %5,2 oranında artarak toplam 1.950 bin ton seviyesinde kalmıştır. (Kaynak PETDER).

H. Şirket ile İlgili Öngörüler

Türkiye'nin toplam rafinaj kapasitesinin tamamına sahip Tüpraş, tüketim merkezlerine yakınlıkları ile ülke ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak tarzda konumlandırılmış olan rafinerileri ile faaliyetlerini kesintisiz olarak sürdürmektedir.

Tüpraş 2,1 milyon m³ ham petrol olmak üzere, ürün ve yarı mamul dahil toplam 5,4 milyon m³ tank kapasitesine sahiptir. EPDK verilerine göre dağıtım şirketlerinin kapasitesi de gözönüne alındığında Tüpraş'ın depolama kapasitesi ülke kapasitesinin yaklaşık %54'üne, OPET dahil %66'sına karşılık gelmektedir.

Tüpraş ülkemizde son yıllarda fuel oil taleplerinin azalması ve beyaz ürünler ile siyah ürünler arasındaki fiyat farkının beyaz ürünler lehine artmasıyla, "Residuum Upgrading" yatırımları, bu potansiyele sahip rafinerilerin karlılıklarını artırmak için önemli fırsat olmuştur. Türkiye'nin talep ettiği ürünlerin üretileceği bu projeyle Tüpraş, rekabet gücünü ve lider konumunu güçlendirmeyi hedeflemiştir. Residuum Upgrading Projesinin ana üstlenici firmasını belirlemek için yapılan ihale tamamlanmış 17 Aralık 2009 tarihinde İspanyol Tecnicas Reunidas firması ile sözleşme imzalanmıştır.

Proje için 21 Ekim 2010 tarihinden başlamak üzere alınan 2,3 milyar TL tutarındaki "Yatırım Teşvik Belgesi" revize edilerek 3,9 milyar TL düzeyine çıkarılmıştır. "Büyük Ölçekli Yatırım" olarak değerlendirilen proje için alınan teşvik KDV istisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, İndirimli Kurumlar Vergisi ve 2 Yıl Sigorta Primi İşveren Hissesi desteğini de içermektedir.

22 Temmuz 2011 tarihinde yapılan Özel Durum Açıklamasında da belirtildiği üzere, İspanyol UTE TR RUP firması tarafından gerçekleştirilen mühendislik ve maliyet belirleme çalışmalarının değerlendirildiği 22 Temmuz 2011 tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımına devam edilmesine ve detay mühendislik çalışmalarını gerçekleştiren UTE TR RUP firmasının Türkiye’de kurmuş olduğu Treunidas RUP İnşaat ve Taahhüt Limited Şirketi ile oluşturduğu konsorsiyum ile anahtar teslimi götürü bedel esasına dayalı 2.382,5 milyon ABD Doları bedel üzerinden Ek Sözleşme 28 Temmuz 2011’de imzalanmıştır.

Projenin finansmanına ilişkin kredi anlaşmasının imzalandığı tarihte yürürlüğe girecek Ek Sözleşme çerçevesinde yatırımın fiili saha çalışmalarının başlamasından 36 ay sonra sonra tamamlanması öngörülmektedir.

Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanına yönelik görüşmeler tamamlanmış olup, büyük bölümü İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilecek olan yaklaşık olarak toplam 2,1 milyar ABD Doları tutarındaki kredi sözleşmeleri, kredileri sağlayan 10 finans kuruluşu (Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A., The Bank Of Tokyo-Mitsubishi Ufj, Ltd., BNP Paribas, Crédit Agricole Corporate And Investment Bank, Deutsche Bank AG- London Branch, HSBC Bank Plc, Banco Santander, S.A., Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Societe Generale, WestLB AG- London Branch) ile 12 Ekim 2011 tarihinde imzalanmıştır.

I. Faaliyet Konusundaki Gelişmeler

Yılın ilk dokuz ayında yurtiçi satışlar %8,9 artırılırken ihracatın da %20,7 artırılması ile toplam satışlar geçen yıla göre %11,3 oranında artış kaydetmiştir. Satış miktarlarına doğal gaz fiyatlamasından olumsuz etkilenen fuel oil satışları dışında bakıldığında yurtiçi satışlar geçtiğimiz yılın yüzde 11,7 üzerinde gerçekleşmiştir. Ürünler bazında bakıldığında ise yüksek petrol fiyatlarının etkisine ve 10 numara yağ satışına rağmen motorin satışları ilk dokuz ayda geçtiğimiz yılın %19 üzerinde, jet yakıtı talepteki artışın paralelinde %9 üzerinde, bitüm satışları %11 üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası piyasada, doğalgaz fiyatının fuel oil’e göre avantaja sahip olması ve doğalgaz kullanımının yaygınlaşmasının etkisiyle fuel oil tüketimindeki düşmeye bağlı olarak, Tüpraş’ın yurt içi fuel oil 6 satışları geçen yıla göre %17 oranında azalmıştır.

2011 yılı ilk dokuz ayda optimum stok tutma politikasının devam ettirilmesi, ürün fiyat rasyoları ve kar marjları dikkate alınarak dönüşüm ünitelerinin şarjını maksimize edebilmek için şarja verilen ithal yarı mamül dahil edildiğinde %80,7 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

J. Üretim ve Satış

2011 ilk dokuz ayda ham petrol ve yarı mamül olarak toplam şarj 17,0 milyon ton olarak gerçekleştirilirken, şarja verilen ürünlerle beraber yaklaşık 16,2 milyon ton ürün üretilmiştir.

Üretim (Bin ton)	2010 (9 Aylık)	2011 (9 Aylık)	Fark
LPG	520	583	63
Nafta	330	271	-59
Benzinler	2.810	3.233	424
Jet Yakıtı/Gazyağı	1.941	2.211	270
Motorin	3.544	3.972	428
Orta Distilat	5.485	6.183	698
Fuel Oiller	2.964	2.830	-133
Makina Yağı	218	295	78
Bitümler	2.059	2.226	166
Diğer	674	596	-79
Toplam	15.059	16.217	1.158

Tüpraş, talep fazlası ürünlerde ihraç yollarını ararken, iç piyasadaki ürün açıklarını ve dönemsel talep artışlarını karşılayabilmek için üretimin yanısıra altyapısını kullanarak ürün ithal etme yoluna gitmektedir.

2011 yılı ilk dokuz aylık dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre yurtiçi satışları **1.149** bin ton (%8,9) artış ile **14.079** bin ton olmuştur. Aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere, LPG, benzin, jet, motorin, bitüm ve madeni yağ satışlarında artışlar gözlenirken doğalgaz fiyatlamasından olumsuz etkilenen fuel oil de önemli düşüş yaşanmıştır. İhracat satış miktarının ise geçtiğimiz yıla göre **685** bin ton %20,7 artışı toplam satışlara olumlu yansımış ve **18.074** bin ton ile geçtiğimiz yılın %11,3 üzerinde satış gerçekleştirilmiştir.

Satışlar (1000 ton)	2010 (9 Aylık)	2011 (9 Aylık)	Fark
LPG	614	663	49
Nafta	310	159	-151
Benzinler	1.347	1.353	6
Jet Yakıtı	1.790	1.950	160
Motorin	4.666	5.585	920
Kal.Yakıtı	292	284	-8
Fuel Oiller	939	732	-207
Makina Yağı	228	284	55
Bitümler	2.043	2.266	222
Diğer	308	383	75
Askeri Jet	237	250	13
Askeri Motorin	157	171	14
Yurtiçi Satışlar Toplamı	12.930	14.079	1.149
İhracat	3.310	3.995	685
Toplam	16.240	18.074	1.834

K. Finansal Sonuçların Değerlendirilmesi

Tüpraş hafif hampetrole göre nisbi olarak ucuzlamış ağır ham petrol işleme avantajıyla artan kapasite kullanımı, motorin ve benzinde artan yurtiçi pazar payının yanısıra finansal güçlü yapısının etkisiyle, 2011 yılı ilk dokuz aylık dönemde 1.540,3 milyon TL Faaliyet Karı, 391,9 milyon TL Finansal Giderlerin olumsuz etkisine rağmen toplamda 1.148,4 milyon TL Vergi Öncesi Kar elde edilmiştir.

L. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Şirket'te Yönetim Kurulu'nun görev ve sorumluluklarını sağlıklı olarak yerine getirmek amacıyla oluşturulmuş komiteler mevcut olup, komiteler faaliyetlerini belli prosedürler çerçevesinde yürütmektedir.

1 Nisan 2011 Genel Kurul Sonrası oluşturulan mevcut komiteler ve görev dağılımı;

Denetimden Sorumlu Komite	Kurumsal Yönetim Komitesi	Risk Yönetim Komitesi	Yatırım ve İş Geliştirme Komitesi	Etik Kurul
Temel Kamil Atay Erol Memioğlu	O.Turgay Durak İbrahim Yelmenoğlu Seval Kızılcın	Rahmi M.Koç Semahat S. Arsel Dr.Bülent Bulgurlu Temel Kamil Atay	Mustafa V.Koç M.Ömer Koç Y.Ali Koç O.Turgay Durak Erol Memioğlu	Yavuz Erkut Yılmaz Bayraktar Seyran Arslan

İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi çalışmalarında Tüpraş, kurumsal yönetim ve şeffaflık anlayışı çerçevesinde %49'u İMKB ve Uluslararası borsalarda işlem gören hisseleri temsil eden kurumsal ve bireysel yatırımcılar için gerekli tüm bilgilendirmeleri, yasal çerçeveyi de dikkate alarak, önemle yerine getirmektedir. Kurumsal Endekste Türkiye'de ilklerden biri olan Tüpraş'ın, 2011 yılı değerlendirmesi sonucunda Kurumsal Yönetim Derecelendirme notu 8,62'ye yükseltilmiştir.

M. Araştırma Geliştirme Faaliyetleri

Teknolojik ve geleceğe yönelik araştırma niteliği olan projelere yoğunluk veren Tüpraş'ın kurduğu Ar-Ge merkezi 2 Ağustos 2010 tarihinde onaylanmıştır. Bunun yanı sıra Ar-Ge çalışmalarında hem sektöre hem de Türkiye ekonomisine katma değer yaratmak üniversiteler, araştırma merkezleri ve sanayi ile gerçekleştirilecek ortak çalışmalara yönelik olarak 30 Mart 2010 tarihinde Koç Üniversitesi ile Ortak Çalışma Çerçeve Protokolü imzalanarak Koç Üniversitesi ile gerçekleştirilecek çalışmaların ilk adımı atılmıştır. Ayrıca, Boğaziçi Üniversitesi, ODTÜ, Bilkent, Sabancı Üniversitesi, İTÜ'den yöneticiler ve TÜBİTAK MAM Enerji, Çevre ve Kimya Enstitü Müdürleri ile iş birliği olanakları görüşülmüştür.

Ayrıca Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı çerçevesinde bir konsorsiyuma da katılım sağlanarak buradaki hibe olanaklarından faydalanılmış ve enerji verimliliği konusunda bir proje geliştirilmiştir.

Tüm faaliyetlerinde kalite, çevre, toplum ve çalışan sağlığını ön planda tutmayı hedef edinen Tüpraş'ın tüm rafinerileri ISO 9001:2000 Kalite, ISO 14001 Çevre, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri belgelerine sahiptir.

N. Yatırım Faaliyetleri

Tüpraş bir Koç Holding şirketi olarak, son beş yılda ana yatırım planı kapsamında tamamladığı projeler dahil 1.389 milyon ABD dolarının üzerinde yatırım harcaması gerçekleştirmiş ve toplamda 4,8 milyar ABD dolarının üzerinde yatırım kararı almış bulunmaktadır. Ürün speklerinde Avrupa normlarında üretime yönelik yatırımların son halkası olan İzmit Rafinerisi Benzin İyileştirme Projesinin 2009'da tamamlanmasıyla motorinin yanı sıra benzin üretimi de, hem kükürt hem de aromatik değerler açısından Euro 5 normlarına uyumlu hale gelmiştir.

Fuel Oil Dönüşümü için önerilen "Delayed Coker" prosesi kapsamında Vakum Destilasyon, Koklaştırma (Delayed Coker), Hydrocracker, Hidrojen, Kükürt Giderme üniteleri ile Yardımcı Üniteler kurulacaktır. Projede, öngörülen kapasite artışları sonucunda yaklaşık 2,5 milyon ton motorin/jet yakıtı, 772 bin ton benzin ve 203 bin ton LPG olmak üzere toplam 3,5 milyon ton beyaz ürün elde edilirken, 807 bin ton petrol koku üretilecek olan Proje kapsamında tüm ünitelerde HAZOP çalışmaları tamamlanmış ve RUP Doküman Yönetimi Projesi devreye girmiştir. Proje inşaa sahasının zemin etüdü çalışmaları ve İzmit Rafinerisinde RUP'un inşa edileceği bölge ile ürün ve hammadde bağlantısını sağlayacak pipe track'li köprü yapımı, demiryolu köprüsü güney tarafına boru geçiş menfezi yapımı, RUP elektrik sisteminin ön projelendirilmesi işi, TEİAŞ trafo merkezi ile elektrik iletim hattı tamamlanmıştır. Projenin 2011 Eylül sonu itibarıyla mühendislik hizmetleri ilerlemesi %47,6'ya ulaşmıştır.

2011 yılı ilk dokuz aylık dönemde diğer projelerle birlikte toplamda 146,6 milyon dolar (238,4 milyon TL) Yatırım Harcaması gerçekleştirilmiştir.

O. Kar Dağıtım Politikası

Şirketimizin kâr dağıtım politikası Sermaye Piyasası Mevzuatı ve Ana sözleşmemiz çerçevesinde belirlenmekte olup, kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir.

İlgili mevzuat ve yatırım ihtiyaçları ve finansal imkanlar elverdiği sürece, Şirketin dağıtılabılır kârının tamamının dağıtılması Yönetim Kurulu tarafından Genel Kurulun onayına sunulması şirket politikasıdır.

P. Sermaye Piyasası Araçları

Tüpraş 01/01/2011-30/09/2011 döneminde herhangi bir sermaye piyasası aracı çıkarmamıştır.

R. Üst Yönetim

Yavuz Erkut, 1 Nisan 2011 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul'da Şirket Yönetim Kurulu Üyeliğine yeniden seçilmiş ve aynı zamanda da Şirket Genel Müdürü görevine devam etmektedir.

Gürol Acar, Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Yılmaz Bayraktar, İdari İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Hasan Tan, Ticari İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

İbrahim Yelmenoğlu, Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

S. Personel Hareketleri

Tüpraş'da "en değerli sermayemiz insan kaynağımızdır" felsefesi insan kaynakları politikasının özünü oluşturmaktadır.

OPET ve Ditaş dahil Grup'un bünyesinde çalışan personel sayısı 30 Eylül 2011 tarihinde 5.421'dir. (31 Aralık 2010 - 5.480).

Kariyer planları organizasyon şemasının hangi basamağında olursa olsun ayırım gözetmeksizin tüm çalışanlara kişisel ve mesleki yetkinliklerini artırma hedefi doğrultusunda 2011 yılının ilk 9 ayında toplam 6.134 kişiye 90.277 saat eğitim verilmiştir.

T. Bilanço Tarihinden Sonra Meydana Gelen Önemli Husus ve Gelişmeler

22 Temmuz 2011 tarihinde yapılan Özel Durum Açıklamasında da belirtildiği üzere, İspanyol UTE TR RUP firması tarafından gerçekleştirilen mühendislik ve maliyet belirleme çalışmalarının değerlendirildiği 22 Temmuz 2011 tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımına devam edilmesine ve detay mühendislik çalışmalarını gerçekleştiren UTE TR RUP firmasının Türkiye'de kurmuş olduğu Treunidas RUP İnşaat ve Taahhüt Limited Şirketi ile oluşturduğu konsorsiyum ile anahtar teslimi götürü bedel esasına dayalı, 1 Euro=1,35 USD paritesi üzerinden hesaplanan 2.382,5 milyon ABD Doları bedel üzerinden Ek Sözleşme 28 Temmuz 2011'de imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma bedeline dahil olan projenin 856 milyon Euro tutarındaki Euro bazlı yatırım kalemlerinin USD doları karşılığı, projenin finansmanına ilişkin kredi anlaşmasının imza tarihini takip eden 5 günde Avrupa Merkez Bankası'na açıklanan EURO/USD parite ortalaması ile revize edilecektir.

Projenin finansmanına ilişkin kredi anlaşmasının imzalandığı tarihte yürürlüğe girecek Ek Sözleşme çerçevesinde yatırımın fiili saha çalışmalarının başlamasından 36 ay sonra sonra tamamlanması öngörülmektedir.

Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanına yönelik görüşmelerimiz tamamlanmış olup, büyük bölümü İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilecek olan yaklaşık olarak toplam 2,1 milyar ABD Doları tutarındaki kredi sözleşmeleri, kredileri sağlayan 10 finans kuruluşu (Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A., The Bank Of Tokyo-Mitsubishi Ufj, Ltd., BNP Paribas, Crédit Agricole Corporate And Investment Bank, Deutsche Bank AG- London Branch, HSBC Bank Plc, Banco Santander, S.A., Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Societe Generale, WestLB AG- London Branch) ile 12 Ekim 2011 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu kredilere ilişkin sigorta poliçeleri CESCE ve SACE tarafından düzenlenecektir.

Diğer taraftan CESCE ve SACE tarafından sigorta edilen kredilerin kısmen ve/veya tamamen sabit faiz oranına çevrilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Kredi paketi kapsamında kullanımlar, yüklenici firmaya (İspanyol Tecnicas Reunidas Grubu) yapılacak avans ve hak ediş ödemelerine paralel olarak yaklaşık 3-3,5 yıl içinde gerçekleştirilecektir.

İzmit Rafinerisinde yapılacak bu projenin karlılığı, girdi olarak kullanılan fuel oil ve üretilen beyaz ürünler arasındaki fiyat makasına bağlı olarak değişecek ve uluslararası rafineri marjı dalgalanmalarından etkilenmeyecektir.

Bu yatırım sonucunda bitümler hariç bütün siyah ürünler beyaz ürünlere dönüştürülecektir. İzmit Rafinerisi'nin Nelson Kompleksitesi de 7,8'den 14,5 seviyesine yükselmiş olacaktır. Proje, rafineriler arasında optimizasyonu sağlarken, diğer rafinerilerden İzmit'e ham madde sağlanması yoluyla kapasite kullanımlarını da artıracak ve tüm rafinerilerde ürün esnekliği ve maksimizasyonuna olanak sağlayacaktır.

U. Yapılan Bağışlar

Tüpraş, Kurumsal Sosyal Sorumluluk alanına giren taleplerin karşılanmasında Küresel İlkeler Sözleşmesini (Global Compact) referans almaktadır. Koç Holding bünyesinde gerçekleştirilen birçok sosyal sorumluluk projesine de katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, ilgili dönemde rafinerilerinin bulunduğu bölgelerde Tüpraş'a iletilen tüm yardım ve bağış talepleri yerine getirilmeye çalışılmıştır. Bunun yanı sıra hastanelere, engelli vatandaşlarımıza destek veren kuruluşlara, çeşitli spor kulüplerine, sanatsal oluşumlara da belirlenen stratejiler doğrultusunda destek sağlanmaya çalışılmaktadır.

V. Reel Göstergeler & Rasyolar

ÖZET BİLANÇO (BİN TL)	2009 (Yıl Sonu)	2010 (Yıl Sonu)	2010 (Eylül Sonu)	2011 (Eylül Sonu)
Dönen Varlıklar	5.780.050	9.288.938	8.064.766	10.178.276
Duran Varlıklar	4.443.254	4.629.099	4.528.560	4.726.694
Toplam Varlıklar	10.223.304	13.918.037	12.593.326	14.904.970

Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.353.550	8.847.419	7.625.776	9.518.409
Uzun Vadeli Yükümlülükler	1.090.212	1.169.462	1.138.238	1.307.087
Azınlık Payları	28.844	32.878	32.771	34.264
Ana Ortaklığa Ait Özsermaye	3.750.698	3.868.278	3.796.541	4.045.210
Toplam Kaynaklar	10.223.304	13.918.037	12.593.326	14.904.970

ÖZET GELİR TABLOSU (BİN TL)	2009 (Yıl Sonu)	2010 (Yıl Sonu)	2010 (Eylül Sonu)	2011 (Eylül Sonu)
Net Satışlar	20.389.883	26.218.720	18.815.769	30.310.467
Brüt Kar	1.608.196	1.841.983	1.317.864	2.006.125
FVÖK	1.015.965	1.034.152	842.487	1.540.316
FAVÖK	1.210.032	1.255.283	1.005.309	1.723.140
Dönem Karı (Ana Ortaklık Payları)	811.298	737.324	672.510	919.124
Dönem Karı (Azınlık Payları)	4.473	4.034	3.927	1.386

ÖNEMLİ ORANLAR	2009 (Yıl Sonu)	2010 (Yıl Sonu)	2010 (Eylül Sonu)	2011 (Eylül Sonu)
Özsermaye Getirisi (%) (Ana Ortaklık)	22,3	19,4	23,8	31,0
Hisse Başına Kar	3,24	2,94	2,69	3,67

Y. Diğer Hususlar

Şirketin sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek faaliyet raporunda ve finansal tablolarda yer almayan herhangi bir operasyonel ve finansal husus bulunmamaktadır.